

บทที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis)

เพื่อให้ทราบถึง โอกาสและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ จึงทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในระดับมหภาค (Macro Environment) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี ที่สำคัญโดยรวม ซึ่งมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง
2. การวิเคราะห์อุตสาหกรรม (The Five Forces Model –Industry Analysis) วิเคราะห์ภาพรวมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ภาพรวมอุตสาหกรรมการรักษากายภาพกลุ่มผู้ป่วยโรคภูมิแพ้ ภาพรวมอุตสาหกรรมเสริมอาหารเพื่อคนเป็นโรคภูมิแพ้ และการวิเคราะห์ด้วย Five Forces Model
3. การวิเคราะห์คู่แข่งชั้นทางตรง/ ทางอ้อม (Direct / Indirect Competitor) วิเคราะห์คู่แข่งทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมไปถึงสิ่งทดแทนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด
4. การวิเคราะห์ SWOT Analysis

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมระดับมหภาค(Macro Environment Analysis)

สามารถแบ่งวิเคราะห์ในปัจจุบันที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องใน 4ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture) ปัจจัยด้านกฎหมายและการเมือง (Legal and Politic) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ (Economics) และปัจจัยด้านเทคโนโลยี (technology) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

O ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture)

กระแสการใส่ใจในสุขภาพ (Health Conscious)

ปัจจุบันคนหันมาใส่ใจกระแสสุขภาพมากขึ้น จะเห็นได้จากแนวโน้มการบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น¹ เช่น ผลิตภัณฑ์จากชาเขียว ชาสมุนไพรสกัด อาหารชีวจิต น้ำดื่มผสมออกซิเจน ซึ่งมีรูปแบบการรับประทานแบบเดิมที่ยุกยาก จึงทำให้เกิดธุรกิจนำอาหารธรรมชาติเหล่านี้มาปรับปรุงให้อยู่ในรูปแบบที่รับประทานได้ง่ายขึ้น เช่น ในรูปแบบเม็ดและแคปซูล

¹ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ สสส.

และจากการสำรวจความคิดเห็นความเชื่อ ทศนคติเกี่ยวกับสุขภาพ พฤติกรรมการกินอยู่ การออกกำลังกายของผู้บริโภคของ ดร.ศิริวิมล มิตติพัฒน์ รองประธานผู้จัดการ บริษัท เอคอรัน มาร์เก็ตติ้ง แอนด์ รีเสิร์ช แอนด์ คอนซัลแทนส์ จำกัด ได้ให้ข้อมูลที่ตรงกับข้อมูลจาก สสส .โดยพบว่าผู้บริโภคไม่ใช่เฉพาะวัยสูงอายุอีกต่อไปที่จะสนใจสุขภาพ แต่กลุ่มที่น่าจับตามองและหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพมากขึ้น คือ กลุ่มเด็กวัยมัธยมตอนต้น อายุ 13 ไปจนถึงกลุ่มอายุ 27 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนมากที่สุด ขณะที่ในอดีตผู้ที่สนใจสุขภาพ อาหารผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพจะเป็นผู้สูงอายุ แต่ปัจจุบันกลุ่มนี้เริ่มหันมาเอาใจจริงเอาใจกับการดูแลตัวเองเพื่อความสวยงาม สดใส โดยมีดาราคือผู้นำทางความคิดในการรักสุขภาพ ทำให้ผู้บริโภคต้องการเป็นเหมือนดารานักร้อง นักกีฬาที่ตัวเองชื่นชอบ “กลุ่มนี้จะพยายามประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยี แล้วนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เริ่มจะค้นหาสินค้าที่คิดว่าเพื่อสุขภาพ อาทิ เครื่องดื่มประเภทนม ผักผลไม้ น้ำส้ม ชาเขียว อาหารมังสวิรัต นอกจากนั้นความต้องการให้กลุ่มเพื่อนฝูงยอมรับก็เป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้กระแสรักสุขภาพมาแรงโดยกลุ่มอายุ 12-8 ปี จะให้ความสำคัญกับสินค้าประเภทขนมขบเคี้ยว เน้นที่รสชาติ ได้ความสนุกสนาน ,กลุ่ม 17-13 ปี เน้นสินค้าที่ทำให้สูง สวย หุ่นดี ,กลุ่ม 22-18 ปี เน้นสินค้าแฟชั่น น่ารัก ,กลุ่ม 27-23 ปี เน้นสินค้าที่รวดเร็ว สะดวกสบาย ทำให้รู้สึกดี ,กลุ่ม 32-28 ปี เน้นสินค้าสุขภาพที่มีข้อมูลชัดเจน ,กลุ่ม -33 45 ปี เน้นผลิตภัณฑ์สำหรับครอบครัวเป็นหลัก ,กลุ่ม 55-46 ปี ให้ความสำคัญกับยาบำรุง และกลุ่มผู้สูงอายุ จะสนใจผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เพื่อช่วยให้ร่างกายแข็งแรงอยู่ได้นาน”²

รูปแบบการบริโภค (Consumption Trend)

การออกแบบและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการบริโภคของผู้บริโภคที่ปรับเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งเกิดจากการใช้ชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนแปลงไป เช่นความเร่งรีบในชีวิตประจำวันของคนในสังคมเมืองทำให้ไม่สามารถปรุงอาหารรับประทานเองให้ได้สารอาหารครบถ้วนตามความต้องการ ผู้บริโภคจึงต้องการผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสุขภาพในรูปแบบที่รับประทานง่ายเพื่อชดเชยสารอาหารในส่วนที่ไม่ได้รับ

นอกจากนี้ ผู้บริโภคยังคงกังวลต่อภาวะสารเคมีตกค้างในร่างกายจากการใช้ยา ทำให้มองหาอาหารที่เป็นสารสกัดจากธรรมชาติที่มีสรรพคุณใกล้เคียงกับการใช้ยา มาใช้ทดแทนอีกด้วย

² ดร.ศิริวิมล มิตติพัฒน์, การสำรวจความคิดเห็นความเชื่อ ทศนคติเกี่ยวกับสุขภาพ พฤติกรรมการกินอยู่ การออกกำลังกายของผู้บริโภค

มลภาวะและรูปแบบการดำรงชีวิตในเมือง

การดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมเมืองทำให้ความเครียดของคนเมืองและมลภาวะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในขณะที่ความเจริญก้าวหน้าทางด้านการแพทย์สูงขึ้น ปัญหาสุขภาพจึงได้เพิ่มสูงขึ้นไปพร้อมๆกัน โรคภูมิแพ้เป็นปัญหาสุขภาพอย่างหนึ่งที่มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี มีหลายงานวิจัยได้ระบุว่า การเพิ่มสูงขึ้นของปริมาณผู้ป่วยโรคภูมิแพ้ นี้มีสาเหตุมาจากรูปแบบการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไปและมลภาวะที่สูงขึ้นนั่นเอง

O ปัจจัยด้านกฎหมายและการเมือง (Legal and Politic)

กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Legal and Politic)

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจัดเป็นอาหารควบคุมเฉพาะตามความหมายของพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 .

“อาหารควบคุมเฉพาะ หมายความว่า อาหารที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เป็นอาหารที่อยู่ในความควบคุมคุณภาพหรือมาตรฐาน ” คัดลอกจากพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522.

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจัดอยู่ในหมวดอาหารกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน ของกองควบคุมอาหาร คณะกรรมการอาหารและยา โดยอยู่ในกลุ่ม อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ซึ่งกองควบคุมอาหาร คณะกรรมการอาหารและยาเห็นว่าเป็นอาหารที่เสี่ยงอันตรายปานกลาง ต้องกำหนดคุณภาพ มาตรฐานของผลิตภัณฑ์และฉลาก ต้องประเมินสถานที่ก่อนอนุญาตให้ผลิต

นอกจากนี้ (มาตรา 31วรรคหนึ่ง) ยังต้องทำการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร กับองค์การอาหารและยา และ (มาตรา 40และ 41)ห้ามมิให้โฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหาร อันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร ถ้าประสงค์จะโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณ ของอาหารทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือด้วยวิธีอื่นใด เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์ หรือข้อความที่จะโฆษณาดังกล่าวนั้นให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณาก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้

การขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา 31 ต้องแจ้งรายการหรือรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) ชื่ออาหาร
- (2) ชื่อและปริมาณของวัตถุดิบเป็นส่วนประกอบของอาหาร
- (3) ขนาดบรรจุ

(4)ฉลาก

(5)ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิต

(6)ผลการตรวจวิเคราะห์อาหารจากส่วนราชการหรือสถาบันที่คณะกรรมการกำหนด

(7)รายการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร

บทกำหนดโทษ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโฆษณาอาหารโดยฝ่าฝืนมาตรา 40 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ระเบียบการนำเข้าส่วนผสมของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เกี่ยวข้อง

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดสินค้าที่มีมาตรการนำเข้า-ส่งออกจำนวนหลายรายการ โดยแยกประเภทเป็น สินค้าที่ห้ามนำเข้า, สินค้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษนำเข้า, สินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าและสินค้าเปิดตลาดตามข้อตกลง WTO ซึ่งส่วนผสมของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสำหรับผู้เป็นโรคมะเร็งของทางกลุ่มไม่จัดเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้า โดยไม่จัดอยู่ในประเภท ยา เกสซ์เคมีภัณฑ์ เกสซ์ของเกสซ์เคมีภัณฑ์และเกสซ์เคมีภัณฑ์ทั้งสำเร็จรูป 16 กลุ่ม ที่กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กำหนดมาตรฐานการนำเข้า โดยต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ข้อมูลจากหลักเกณฑ์การขออนุญาต กรมการค้าต่างประเทศ³

ดังนั้นวัตถุดิบส่วนหนึ่งที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเพื่อผลิต ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสำหรับคนเป็นโรคมะเร็งของทางกลุ่มนั้น ไม่มีข้อจำกัดทางด้านการนำเข้าแต่อย่างใด

ภาษีการนำเข้า(Taxation Law) และภาษีอากรเฉพาะอย่าง(Special Tariff)

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ขององค์การการค้าโลก WTO ทำให้ได้รับสิทธิในฐานะที่เป็นประเทศสมาชิกขององค์การ ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 150 ประเทศ⁴ (ข้อมูล ณ 2549) ประเทศสมาชิกทุกประเทศจะได้รับสิทธิประโยชน์ทั้งในด้านการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีจากอัตราปกติ (MFN) และการผ่อนผันหรือยกเว้นการปฏิบัติทางด้านข้อจำกัดทางการค้าที่มีใช้ภาษี โดยครอบคลุมทุกรายการสินค้า เงื่อนไขการลดหย่อนนั้นประเทศที่พัฒนาแล้วจะลดภาษีนำเข้าลงเฉลี่ยร้อยละ 60 ส่วนประเทศที่กำลังพัฒนาจะลดภาษีนำเข้าลงเฉลี่ยร้อยละ 30 รวมทั้ง

³ www.dft.moc.go.th

⁴ www.wto.org

ได้รับการผ่อนผัน หรือยกเว้นการปฏิบัติทางด้านทางการค้าที่มีใช้ภาษี และการแปลงข้อจำกัดดังกล่าว เป็นมาตรการภาษีแทนอีกด้วย⁵

การเปิดเสรีทางการค้า FTA

ประเทศไทยได้เข้าร่วมในข้อตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน – จีน (FTA) เพื่อความร่วมมือในทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและจีน ที่จะขยายการค้าระหว่างกันโดยการปรับลดภาษีให้ต่ำลง และเป็นศูนย์ เพื่อเกิดการค้าอย่างเสรี สินค้าเกือบทุกรายการได้รับสิทธิพิเศษตามข้อตกลงนี้ สินค้าที่ต้องการใช้สิทธิ์ จะต้อง มีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ไปแสดงต่อศุลกากรประเทศผู้นำเข้า

การที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกและ เข้าร่วมในข้อตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน – จีน (FTA) เป็นผลดีกับผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มทำให้วัตถุดิบของทางกลุ่มที่จะต้องนำเข้าจากต่างประเทศมาเพื่อใช้ในการผลิต ได้รับผลประโยชน์ โดยจะมีราคาถูกลง

O ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ (Economics)

ภาพรวมเศรษฐกิจไทยที่ผ่านมาในปี 2550

เศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สองปี 2550 ขยายตัวร้อยละ 4.4 สูงกว่าร้อยละ 4.2 ในไตรมาสแรกเล็กน้อย แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในภาพรวมของตลาดอาหารเสริมเพื่อสุขภาพในประเทศ 8 พันล้านบาทที่ยังเติบโตกว่า 10% สูงกว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจในประเทศ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนในประเทศให้ความสนใจในด้านสุขภาพที่มากขึ้น

เมื่อพิจารณาถึงอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ในปี 2550 พบว่ามีการปรับลดลงตามอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลงจากร้อยละ 7.63 ในไตรมาสแรก ลดลงเหลือร้อยละ 6.99ในเดือนกรกฎาคม ส่งผลให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนมีการขยายตัวสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้การดำเนินงานของบริษัทในกรณีที่มีการกู้ยืมเงินมาใช้ในการลงทุนก็จะมีต้นทุนจากอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง

เนื่องด้วยการจัดหาวัตถุดิบของบริษัท ได้มีการวางแผนที่ใช้การนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเนื่องด้วยสามารถจัดหาได้ง่ายกว่าในประเทศไทยรวมถึงมีต้นทุนที่ต่ำกว่า จึงส่งผลให้บริษัทมีความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อพิจารณาถึงอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2550ที่ผ่านมาตลอดจนแนวโน้มในอนาคตพบว่าในช่วงที่ผ่านมาอัตราแลกเปลี่ยนมีการแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่องในเดือนกรกฎาคม แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยมาตรการ

⁵ www.dft.moc.go.th.

แทรกแซงค่าเงินบาทของธนาคารแห่งประเทศไทยรวมถึงปัญหา Subprime ในประเทศสหรัฐฯ ทำให้มีการถอนการลงทุนในเอเชียรวมทั้งประเทศไทย จึงส่งผลให้ค่าเงินบาทมีการอ่อนค่าลงในเดือนสิงหาคม

○ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technology)

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์โภชนาการ(Nutrition Science)

จากกระแสรักสุขภาพที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมปัจจุบัน จึงทำให้มีผู้สนใจในการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์โภชนาการซึ่งเกี่ยวกับสารอาหารที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกายมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับวิทยาการด้านการสกัดเอาสารอาหารมาใช้ที่ได้สะดวกมากขึ้น ส่งผลให้มีผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีสารอาหารต่างๆ จำหน่ายในท้องตลาดอย่างมากมาย

ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสื่อสาร

ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสื่อสารด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์เคลื่อนที่ ในปัจจุบัน สามารถทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลด้านต่างๆ ได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการของตนได้ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการสำรวจพบว่าการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบัน จะลดการอ่านหนังสือลงในขณะที่ช่องทางการเปิดรับข้อมูลข่าวสารก็หลากหลายมากขึ้น จึงทำให้ผู้บริโภคเปลี่ยนรูปแบบการบริโภคข้อมูลไปสู่ช่องทางใหม่ๆ อย่างเว็บไซต์ หรือโทรศัพท์มือถือ เท่านั้น

การวิเคราะห์อุตสาหกรรม (Industry analysis)

○ ภาพรวมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อความงามและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ ซึ่งตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ สามารถแยกออกไปได้เป็น 4 กลุ่ม ตามผลของสารอาหารในผลิตภัณฑ์นั้นๆ ที่มีต่อร่างกาย ดังนี้

1. อาหารที่ช่วยปรับสมดุลของระบบทางเดินอาหาร (Gastrointestinal System Food) เช่น อาหารที่มีเชื้อจุลินทรีย์ที่สร้างกรดแลคติก ที่มีชีวิตอยู่ในปริมาณที่ก่อประโยชน์แก่ร่างกาย เช่น แบคทีเรียกลุ่ม Lactobacillus ในพวกผลิตภัณฑ์นม โยเกิร์ต นมเปรี้ยวส่วนอาหารที่ช่วยเพิ่มปริมาณกากอาหาร ทำให้การขับถ่ายดี โยอาหารแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดคือ

- I. ชนิดละลายได้ในน้ำได้แก่ Gums, Gel, Mucilage และ Pectin ในอาหารชนิดนี้เมื่อละลายน้ำแล้วจะมีลักษณะเหนียวสามารถจับน้ำได้ดี ทำให้น้ำดีไม่ถูกดูดซึมกลับโคเลสเตอรอล ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญในน้ำดี ก็จะถูกขับออกทางอุจจาระ เป็นผลทำให้ร่างกายต้องไปดึง โคเลสเตอรอลจากกระแสเลือดเพื่อสร้างน้ำดีใหม่ เป็นการช่วยลดโคเลสเตอรอลในเลือด และยับยั้งการสร้างโคเลสเตอรอล
 - II. ชนิดที่ไม่ละลายในน้ำได้แก่ Lignin, Cellulose และ Hemicellulose ในอาหารชนิดนี้จะช่วยเพิ่มปริมาณอุจจาระ ทำให้การเคลื่อนไหวของลำไส้เร็วขึ้น ช่วยป้องกันท้องผูก
2. อาหารที่ช่วยป้องกันการเสื่อมสลายของเซลล์ (Antioxidant Food) ได้แก่ Betacarotene, Vitamin E, Grape Seed Oil, Chlorophyll, Bioflavonoid, Selenium, Zinc และอื่น ๆ ที่มีหน้าที่คล้ายกัน
 3. อาหารที่ช่วยการทำงานของระบบหัวใจและหลอดเลือด (Cardiovascular System Food) ช่วยในการไหลเวียนของกระแสโลหิตในหลอดเลือดและหัวใจให้ดีขึ้น ได้แก่ Omega-3-Poly-unsaturated Fatty Acid, Evening Primrose Oil, Lecithin และอื่น ๆ ที่มีหน้าที่คล้ายกัน
 4. อาหารที่มีสารตั้งต้นต่อการสันดาป (Substrate Metabolism)
 - I. ให้สารตั้งต้นคือ Choline ซึ่งเป็น Neurotransmitter ซึ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารของเซลล์ ได้แก่ Protein, Amino Acid, Carbohydrate, FAT และ Gingko
 - II. สาร Hydroxyl Citric Acid ช่วยเปลี่ยน Carbohydrate เป็น FAT น้อยลงได้แก่ Garcinia หรืออื่น ๆ ที่มีหน้าที่คล้ายกัน

แต่อย่างไรก็ตาม การแบ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์เสริมอาหารตามวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตออกเป็น 6 กลุ่มตามกองควบคุมอาหาร จะตรงตามความนิยมและความรู้จักโดยทั่วไปของประชาชน ดังนี้

- O กลุ่มสารสกัดจากสัตว์ ได้แก่ โปรตีนจากปลาทะเล เปลือกหอยนางรม สารสกัดจากเปลือกสัตว์ทะเล ชุปไก่สกัด

- กลุ่มสารสกัดจากพืช ได้แก่ โยอาहार ว่านหางจระเข้ สารสกัดจากผลส้มแขก สารสกัดจากใบแปะก๊วย สารสกัดโปรไบโอติก สารสกัดจากโคลอยด์ เห็ดหลินจือ สารสกัดจากองุ่น
- กลุ่มผลิตภัณฑ์ไขมัน และน้ำมันที่สกัดมาจากพืชและสัตว์ ได้แก่ น้ำมันปลา น้ำมันอีฟนิ่งพริมโรส เลซิทิน น้ำมันดอกคำฝอย น้ำมันกระเทียม น้ำมันตับปลา (สควาลีน) (กรดไขมันกลุ่มโอเมก้า 3 เป็นต้น
- กลุ่มโปรตีน วิตามิน และเกลือแร่ ได้แก่ คอลาเจน วิตามินรวม วิตามินอี วิตามินบีรวม เบต้าแคโรทีน โปรตีนซอพเจลดเคปซูล กรดอะมิโน วิตามินซี แร่ธาตุอื่น ๆ
- กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่สกัดมาจากธัญพืช ได้แก่ รำข้าวสาลีชนิดเม็ด ผลิตภัณฑ์จากธัญพืชสกัด เป็นต้น
- ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ นมผึ้ง ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง (Propolis) บริเวอร์รี่สตีชชนิดเม็ด นมถั่วเหลืองหมัก โคเอนไซม์คิวเท็น เป็นต้น

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในปัจจุบันส่วนใหญ่จะผ่านช่องทางการขายตรง ประมาณร้อยละ 80 ส่วนที่เหลือเป็นการจำหน่ายผ่านช่องทางการจำหน่ายผ่านระบบค้าปลีก เช่น ร้านขายยา ร้านขายอาหารเพื่อสุขภาพ ร้านขายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารโดยเฉพาะ ทั้งนี้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพยังเป็นสินค้าที่ต้องให้ความรู้และข้อมูลกับผู้บริโภคมากเป็นพิเศษ ดังนั้นการขายตรงจึงเป็นช่องทางที่นิยมมากที่สุดของผู้ประกอบการค้าด้านผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร โดยการเข้าถึงตัวผู้บริโภคโดยผ่านทางพนักงานขายของบริษัท เพื่อให้ผู้บริโภครู้จักกับสินค้าโดยการให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้บริโภค⁶

กลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในประเทศไทยจากข้อมูลของกรมส่งเสริมการค้าส่งออก แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. กลุ่มนักเรียนนักศึกษา อายุระหว่าง 2 – 25 ปี

กลุ่มนี้มีส่วนแบ่งของตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์ที่ขายดีที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ วิตามินต่าง ๆ วิตามินบีรวม และอาหารเสริมแร่ธาตุ กลุ่มวัยรุ่นหญิงมักนิยมผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีผลต่อรูปร่างและการควบคุมน้ำหนัก ซึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่เผาผลาญไขมัน ผลิตภัณฑ์ที่มีเส้นใยอาหาร

2. กลุ่มหนุ่มสาวและวัยกลางคน อายุระหว่าง 25 – 45 ปี

⁶ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2542

กลุ่มนี้มีความตื่นตัวของสุขภาพสูง และมีส่วนแบ่งของตลาดร้อยละ 50 ผลิตรภัณฑ์ที่บริโภคในกลุ่มนี้จะเกี่ยวข้องกับความสะดวกสบายของรูปร่างและผิวพรรณ การป้องกันและลดความเสี่ยงจากมะเร็งและโรคหัวใจ ผลิตรภัณฑ์เสริมอาหารที่นิยม ได้แก่ ผลิตรภัณฑ์ที่มีเส้นใยอาหาร สารสกัดจากเมล็ดองุ่น สารสกัดจากพริก

3. กลุ่มผู้สูงอายุที่มีวัยตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

กลุ่มนี้มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 25 กลุ่มนี้สนใจผลิตรภัณฑ์เสริมอาหารที่เพิ่มพลังความแข็งแรงและผลิตรภัณฑ์บำรุงสุขภาพ ซึ่งได้แก่ เลซึลีน แคลเซียม กระดูกอ่อนปลาฉลาม สารสกัดจากผึ้ง นมผึ้ง เป็นต้น รวมทั้งผู้บริโภคกลุ่มนี้กลัวโรคความจำเสื่อม)อัลไซเมอร์ (ทำให้ผลิตรภัณฑ์ที่มีผลในการเพิ่มการไหลเวียนโลหิตเป็นที่นิยมของกลุ่มนี้

สำหรับการเติบโตของตลาด ข้อมูลของบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ระบุแนวโน้มการเติบโตของตลาดผลิตรภัณฑ์เสริมอาหารในปี 2548 อยู่ที่ร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับปี 2547 โดยมีมูลค่าตลาดรวมอยู่ที่ 455 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และคาดว่าจะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องเช่นนี้เรื่อย ๆ เพราะปัจจัยเกื้อหนุนให้เจริญเติบโตเป็นปัจจัยเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรมผู้บริโภค ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงมหภาคมากนัก ดังนั้น ธุรกิจผลิตรภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ จึงเป็นธุรกิจที่น่าสนใจและมีความเป็นไปได้ในแง่การตลาด

○ ภาพรวมอุตสาหกรรมการรักษาอาการโรคภูมิแพ้ในประเทศไทย

โรคภูมิแพ้ เป็นโรคที่บั่นทอนความสุขของคนจำนวนมาก เพราะรักษาให้หายยาก กลุ่มอาการของโรคภูมิแพ้ที่สำคัญประกอบไปด้วย โรคหอบหืด โรคหวัดเรื้อรัง และโรคผิวหนังอักเสบ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization หรือ WHO) ระบุว่า ทั่วโลกมีประชากรที่เป็นโรคภูมิแพ้ถึง 150 ล้านคน มีอัตราการเสียชีวิตจากโรสดังกล่าวสูงถึงปีละเกือบ 200,000 คน

สำหรับประเทศไทย โรคเยื่อจมูกอักเสบเป็นปัญหาภูมิแพ้ที่สำคัญและพบได้บ่อยที่สุด ข้อมูลจากข้อมูลจากสมาคมโรคภูมิแพ้และอิมมูนวิทยาระบุว่าความชุกของโรสดังกล่าวในเด็กไทยนั้นสูงถึง 38% ขณะที่ความชุกในวัยผู้ใหญ่อยู่ที่ระดับสูงกว่า 20% จากสถิติพบว่าค่าใช้จ่ายของรัฐเฉพาะยาต้านฮิสตามีนและยาพ่นจมูกในแต่ละปีนับแต่ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมานั้นคิดเป็นจำนวนเงินมากกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี

โรคเยื่อจมูกอักเสบหรือแพ้ากาศมักเป็นกับชุมชนเมือง โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ พบว่าประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มีปัญหาเรื่องโรคภูมิแพ้ากาศนี้ สารก่อภูมิแพ้ที่ทำให้คน

ไทยป่วยมากที่สุดโดยแยกประเภทเป็นสารก่อภูมิแพ้ในบ้าน คือ แมลงสาบ ขนและรังแคของสุนัข และแมว และสารก่อภูมิแพ้นอกบ้าน คือ ละอองเกสรหญ้า และละอองเกสรวัชพืช⁷

การรักษาตัวของผู้มีอาการภูมิแพ้แบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

1. พบแพทย์ : ผู้ที่เลือกใช้วิธีนี้มักมีอาการระดับรุนแรงหรือกรณีฉุกเฉิน หรือต้องการความปลอดภัยสูงในการรักษา
2. ซึ่ยารับประทานเอง : เป็นวิธีที่มีแพร่หลายที่สุด ผู้ใช้วิธีนี้มักมีอาการเป็นครั้งคราว หรือต้องการหลีกเลี่ยงการพบแพทย์
3. ใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร : ผู้ใช้วิธีนี้มักเป็นกลุ่มผู้สนใจดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน หรือต้องการลดการกำเริบของอาการ
4. ใช้สมุนไพร : มักพบในกรณีผู้ป่วยไม่หายจากอาการแพ้จากการรักษาแผนปัจจุบัน
5. หลีกเลี่ยงการใช้ยา : โดยอาศัยการหลีกเลี่ยงสารก่อภูมิแพ้ ออกกำลังกาย ทานอาหารที่มีประโยชน์ รวมไปถึงการพักผ่อนอย่างเพียงพอ

O ภาพรวมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อคนเป็นโรคภูมิแพ้ในประเทศไทย

เนื่องจากโรคภูมิแพ้เป็นกลุ่มของอาการที่เกิดกับส่วนต่างๆของร่างกาย ดังนั้นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อการรักษาอาการภูมิแพ้แต่ละประเภทจึงแตกต่างกันออกไป ในต่างประเทศพบว่าสารที่ใช้แบ่งตามประเภทของอาการมีดังต่อไปนี้⁸

1. อาการหวัดเรื้อรังหรือโรคแพ้อากาศ (Hay Fever)

Bromelain

คือเอนไซม์ที่พบในสับปะรดชนิดหนึ่ง ช่วยระงับอาการไอ ผ่อนคลายกล้ามเนื้อจมูก รวมไปถึงระงับอาการจามและอักเสบของจมูก โดยปกติมักใช้ร่วมกับ Quercetin

Essential Fatty Acids

คือกลุ่มของกรดไขมันที่จำเป็นต่อร่างกาย ที่แพร่หลายที่สุดคือโอเมก้า 3 (omega-3) โดยโอเมก้า 3 พบในอาหารจำพวกปลาหรือวอลนัท มีฤทธิ์ในการต้านอาการอักเสบ

⁷ สมาคมโรคภูมิแพ้และอิมมูโนวิทยา

⁸ <http://www.alternativemedicine.com>

ขณะเดียวกับการเสริมการบริโภคโอเมก้า 3 ยังจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการบริโภคโอเมก้า 6 ควบคู่กันไปด้วยเนื่องจากมีผลทำให้อาการอักเสบรุนแรงขึ้น โอเมก้า 6 พบในอาหารจำพวกไข่ เนื้อ หรือน้ำมันประกอบอาหารบางชนิด

Lactobacillus Acidophilus

งานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนว่าแบคทีเรียแลคโตบาซิลลัสมีประโยชน์ต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย การบริโภคเป็นประจำจะลดความเสี่ยงต่อการเกิดอาการแพ้อากาศได้

N-Acetylcysteine

คือกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกายชนิดหนึ่ง มีฤทธิ์ลดอาการคัดจมูก อย่างไรก็ตามยังไม่มีงานวิจัยมากนักที่สนับสนุนผลของสารตัวนี้ต่อการลดอาการแพ้

Quercetin

คือฟลาโวนอยด์ชนิดหนึ่งที่พบได้ในพืชผักในชีวิตประจำวัน มีกลไกยับยั้งการหลั่งฮีสตามีนจากเซลล์เม็ดเลือดขาว หลายงานวิจัยสนับสนุนการบริโภคร่วมกับ Bromelain ซึ่งทำให้เกิดผลการรักษาดีขึ้น

Spirulina

สาหร่ายตัวนี้มีงานวิจัยในหลอดทดลองและสัตว์ว่าช่วยปรับสมดุลให้ภูมิคุ้มกัน และมีกลไกระงับการหลั่งฮีสตามีน อย่างไรก็ตามยังคงต้องมีการวิจัยในคนเพื่อขยายผลต่อไป

Vitamin C

ถูกใช้อย่างแพร่หลายเป็นเวลานาน เนื่องจากมีงานวิจัยและความเชื่อที่ว่าช่วยลดการกำเริบของอาการแพ้อากาศได้

2. อาการภูมิแพ้ทางตา (Allergic Conjunctivitis)

เช่นเดียวกับอาการแพ้อากาศเนื่องจากมีกลไกการเกิดอาการเช่นเดียวกัน ต่างเพียงตำแหน่งที่เกิดอาการที่เกิดบริเวณดวงตาเท่านั้น

3. อาการลมพิษ (Urticaria)

อาการลมพิษสามารถเกิดจากการแพ้อาหารบางประเภทได้ด้วย ดังนั้นรูปแบบหนึ่งของการป้องกันคือการงดการบริโภคอาหารบางจำพวก ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสำหรับอาการลมพิษมีดังต่อไปนี้

Vitamin C

ขนาดรับประทาน(2 - 4 g ต่อวัน) สามารถลดระดับการสร้างฮีสตามีนได้

Vitamin B12

ขนาดรับประทาน (1,000 mcg ต่อสัปดาห์) ช่วยลดความถี่ในการกำเริบของอาการ

Quercetin

ขนาดรับประทาน 200-400 mg 3 เวลาก่อนมื้ออาหาร มีความแพร่หลายสูง สามารถคงรูปได้หลายรูปแบบ ชนิดที่เป็นสารละลายสามารถดูดซึมได้ดีที่สุด.

Bromelain

กรณีอาการแพ้ทางผิวหนังหรือลมพิษ นิยมบริโภคร่วมกับ Curcumin (ขมิ้น) อย่างไรก็ตามสำหรับกลุ่มผู้มีอาการแพ้พืชตระกูลส้มควรหลีกเลี่ยงการบริโภคขมิ้น

4. อาการแพ้อาหาร (Food Allergy)

โดยปกติจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยงอาหารที่แพ้ อย่างไรก็ตามยังมีผลิตภัณฑ์เสริมอาหารบางประเภทที่ช่วยในการระงับอาการในกลุ่มนี้ได้แก่

Lactobacillus Acidophilus

เช่นเดียวกับการใช้ในกลุ่มอาการแพ้อากาศ เนื่องจากช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอาการขึ้นได้

Lipase

คือเอนไซม์ชนิดหนึ่งทำหน้าที่ช่วยในการย่อยสลายไขมัน ยังไม่มีงานวิจัยรองรับเท่าใดนัก ทว่ามีการแนะนำจากแพทย์เป็นบางส่วน

Vitamin C

แม้จะยังไม่มียานวิจัยรองรับ ทว่าจากการบริโภควิตามินซีทำให้การทำงานของระบบภูมิคุ้มกันดีขึ้น จึงมีความเชื่อว่าจะช่วยลดอาการในกลุ่มนี้ได้

5. ภาวะช็อค(Anaphylaxis)

ตามปกติแล้วอาการลักษณะนี้ วิธีป้องกันที่ดีที่สุดคือการหลีกเลี่ยงจากสารก่ออาการแพ้โดยเด็ดขาด เนื่องจากมีอันตรายถึงชีวิต และตัวผู้ป่วยเองมักจะ

ทราบว่าตนแพ้สิ่งใด อย่างไรก็ตามยังคงมีการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารอยู่บ้าง แม้จะยังไม่มีการวิจัยสนับสนุนดังต่อไปนี้

Quercetin

ขนาดบริโภค 400 - 500 mg วันละหลายเวลา

Vitamin C

ขนาดบริโภค 1,000 mg วันละ 2-6 ครั้งในช่วงระยะเวลาสั้นๆ มีส่วนช่วยในการทำงานของ Quercetin อย่างไรก็ตามต้องปรับลดขนาดการบริโภคทันทีหากมีผลข้างเคียง

Zinc

ขนาดบริโภค 30 mg ต่อวัน มีการวิจัยสนับสนุนว่าสังกะสีมีผลช่วยการป้องกันการเกิดอาการผิดปกติเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร ซึ่งอาการผิดปกติทางเดินอาหารถือเป็นอาการหนึ่งที่รวมอยู่ในกลุ่มอาการซ้อค

เมื่อย้อนกลับมาวิเคราะห์สภาพอุตสาหกรรมในประเทศไทย จะพบว่ายังมีสารหลายตัวที่ไม่มีการทำตลาดในประเทศไทย นอกจากนี้สารบางตัวยังมีการใช้การทำตลาดในลักษณะอื่นที่ต่างจากอาหารเพื่อคนโรคมะเร็งอย่างสิ้นเชิง

หากนำตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในประเทศไทยกับต่างประเทศมาเปรียบเทียบกัน จะพบลักษณะดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อคนเป็นโรคภูมิแพ้จำแนกตามอาการ ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

ประเภทสารที่ใช้ต่างประเทศ	การใช้ในประเทศไทย
อาการแพ้อากาศและอาการภูมิแพ้ทางตา	
Bromelain	ไม่จัดอยู่ในประเภทอาหาร, ไม่เป็นที่รู้จักต่อการช่วยระงับอาการแพ้อากาศ
Omega-3	มีการใช้งาน แต่การตลาดทำในลักษณะเป็นอาหารช่วยการทำงานของหัวใจและหลอดเลือด
Lactobacillus	ทำตลาดในลักษณะช่วยปรับสมดุลของระบบทางเดินอาหาร
N-Acetylcysteine	เป็นผลิตภัณฑ์ช่วยในการสลายของร่างกาย
Quercetin	ยังไม่มีการทำตลาด
Spirulina	แพร่หลายมากในไทยทว่าเป็นการทำตลาดในลักษณะสารอาหารสารพัดประโยชน์
Vitamin C	แพร่หลายมาก ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มักผสม Bioflavonoids, ผู้บริโภคมีความเชื่อว่าช่วยป้องกันไม่ให้เกิดอาการหวัดหรือภูมิแพ้ทางตาได้
อาการลมพิษ	
Vitamin C	แพร่หลายมากในกลุ่มอาการแพ้ทางตา สำหรับอาการลมพิษไม่แพร่หลายเท่าใดนัก
Vitamin B12	ปรากฏเป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารอื่นๆ ตลอดจนผลิตภัณฑ์วิตามินรวม ดังนั้นโดยเฉพาะตัววิตามินบี 12 จึงไม่มีการทำการตลาดอย่างแน่ชัด ขึ้นอยู่กับว่านำไปผสมกับผลิตภัณฑ์ใด
Quercetin	ยังไม่มีการทำตลาด
แพ้อาหาร	
Lactobacillus Acidophilus	ทำตลาดในฐานะช่วยระบบทางเดินอาหาร, ไม่มีการทำตลาดในลักษณะการช่วยลดอาการแพ้อาหาร
Lipase	ในไทยไม่จัดเป็นอาหาร, ไม่แพร่หลายในการใช้งาน
Vitamin C	ยังไม่มีการทำตลาดในลักษณะช่วยลดอาการแพ้อาหาร, แพร่หลายในการช่วยระงับอาการแพ้ทางตา

ประเภทสารที่ใช้ต่างประเทศ	การใช้ในประเทศไทย
อาการช็อค	
Quercetin	ยังไม่มีการทำตลาด
Vitamin C	ยังไม่มีการทำตลาดในลักษณะช่วยลดอาการช็อค, แพร่หลายในการช่วยระงับอาการแพ้อากาศ
Zinc	ปรากฏเป็นสารหนึ่งในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร การทำตลาดที่ ผ่านมามากเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อความงาม โดยเฉพาะผิวพรรณ

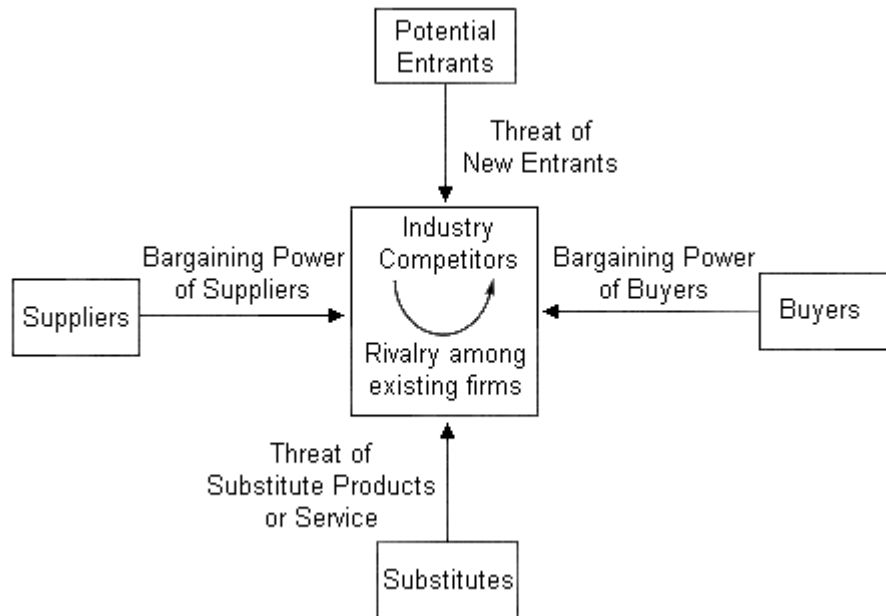
* ข้อมูลดังปรากฏในตารางนี้ได้จากการสืบค้นข้อมูล การสำรวจตลาด และการสัมภาษณ์เกษตรกร

จากตารางข้างต้นจะพบว่า Vitamin C เป็นสารที่แพร่หลายที่สุดทั้งในไทยและต่างประเทศ เนื่องจากสามารถใช้ได้ในทุกกลุ่มอาการภูมิแพ้ และมีการสื่อสารการตลาดมาเป็นเวลานาน ทำให้ผู้บริโภครับรู้ในฐานะอาหารเสริมภูมิคุ้มกัน ป้องกันหวัด ตลอดจนอาการแพ้อากาศ

อย่างไรก็ตามการรับรู้ถึงวิตามินซีในฐานะสารสำหรับระงับอาการแพ้อื่นๆนอกจากอาการแพ้อากาศยังไม่มีมากนักในประเทศไทย ผลิตภัณฑ์ที่พบในไทยมักอยู่ในรูปแบบวิตามินซีผสมไบโอฟาโวนอยด์ชนิดต่างๆ

การวิเคราะห์ Five Forces Model

เพื่อการวิเคราะห์โอกาสในการเข้าสู่ธุรกิจของทางกลุ่ม จะใช้แบบจำลอง The Five Forces Model ของ Micheal E. Porter ในการพิจารณา โดยทำการพิจารณาปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. สถานะการแข่งขันของอุตสาหกรรม (Rivalry among established firms)

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
โครงสร้างในการแข่งขันและจำนวนคู่แข่ง (Competitor Structure)	การแข่งขันในตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในปัจจุบันที่มีผลในการรักษาโรคภูมิแพ้ ถึงแม้จะมีจำนวนคู่แข่งอยู่ไม่มากนักก็ทั้งยังมีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน แต่จะมีคู่แข่งรายใหญ่ที่เป็นผู้ครองตลาดอยู่ ซึ่งบริษัทเหล่านั้นเป็นบริษัทข้ามชาติที่มีเงินทุนสูงและสามารถใช้ในการส่งเสริมการตลาดได้ อีกทั้งกลุ่มผู้บริโภคก็มีความคุ้นเคยกับผลิตภัณฑ์เหล่านั้นเป็นอย่างดีอยู่ก่อนแล้ว	ผลทางลบ
แนวโน้มการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม	- เนื่องจากคนไทยมีการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามากในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีการเลียนแบบด้านพฤติกรรมผู้บริโภค ทำให้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เป็นที่นิยมในกลุ่มประเทศตะวันตก ได้รับการยอมรับและความนิยมเพิ่มมากขึ้น เห็นได้ชัดจากข้อมูลศูนย์วิจัยกสิกรไทยที่คาดว่ามูลค่าตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจะโตปีละ 11% - จากความเป็นสังคมเมืองที่มากขึ้นในปัจจุบันส่งผลให้มีมลภาวะที่	ผลทางบวก

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
	เป็นสารก่อภูมิแพ้มากขึ้น ดังนั้นจากกระแสที่ผู้บริโภคจะหันมาสนใจสุขภาพมากขึ้น ประกอบกับการหลีกเลี่ยงสารก่อภูมิแพ้ทำได้ยากในภาวะปัจจุบัน จึงทำให้อุตสาหกรรมนี้มีแนวโน้มที่เติบโตมากขึ้น	ผลทางบวก
กลยุทธ์ของคู่แข่ง (Competitors with diverse strategies)	- คู่แข่งในกลุ่มผลิตภัณฑ์เสริมอาหารอื่น มีการทำการตลาดอย่างจริงจัง เพื่อสร้างกระแสการรักสุขภาพและหันบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ประกอบกับมีช่องทางการจัดจำหน่ายอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องใช้เงินทุนสูง - ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่อ้างสรรพคุณการบรรเทาโรคภูมิแพ้ในประเทศไทย จะประกอบไปด้วยวิตามินซีเป็นหลัก และจะมีการกล่าวอ้างถึงสารที่เป็น Citrus Bioflavonoids ที่มี Quercetin เป็นหนึ่งในส่วนประกอบ แต่อย่างไรก็ตามสารเหล่านี้ได้ถูกอ้างว่าเพื่อนำมาใช้ในการช่วยดูดซับวิตามินซีของร่างกายให้ดีขึ้นเท่านั้น แต่ไม่ได้พูดถึงประโยชน์ในแง่อื่นของ Quercetin แต่อย่างใด ดังนั้นจึงถือว่าผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มผู้จัดตั้ง ยังคงเป็น First Mover ในการใช้สาร Quercetin เป็นสารประกอบหลัก	ผลทางบวก
การใช้ต้นทุนในการผลิต	คู่แข่งรายใหญ่ในตลาดจะมีความได้เปรียบจากการประหยัดจากขนาด(Economies of scale) เนื่องจากมีการผลิตเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนคงที่ลดลง	ผลทางลบ
ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่อ้างสรรพคุณในการรักษาโรคภูมิแพ้แต่ละรายส่วนใหญ่จะมีการนำสารประกอบที่คล้ายกันมาใช้ แต่จะแตกต่างกันในด้านของปริมาณที่ใช้ของสารประกอบแต่ละตัวแทน แต่ผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มผู้จัดตั้งมีความแตกต่างกันในเรื่องสารประกอบหลัก ทำให้สามารถนำตรงนี้มาใช้ประโยชน์ได้	ผลทางบวก
สรุป	สภาพการแข่งขันค่อนข้างสูงแต่สามารถใช้ประโยชน์จากความแตกต่างของสารประกอบหลักได้	ผลทางบวก

2. การเข้าสู่ตลาดใหม่ ของผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้แข่งขัน (Risk of entry by Potential Entrants)

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
ต้นทุนจม	1. ในกรณีที่ เป็นผู้ผลิตอาหารเสริมเพื่อโรคมะเร็งอยู่แล้ว แต่ต้องการที่จะเข้ามาผลิตอาหารเสริมจาก Quercetin ก็สามารถทำได้จากการที่ตนเองมีการลงทุนในต้นทุนจม ต่างๆ มาก่อนแล้ว เช่นการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพยายามเข้าถึงช่องทางกระจายสินค้า การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ที่บริษัทมีการวางรากฐานมาก่อนหน้าแล้ว	ผลทางลบ
	2. ในกรณีที่ เป็นบริษัทที่ยังไม่เคยลงทุนในอาหารเสริม อาจจะต้องมีการลงทุนที่สูงในต้นทุนจมต่างๆ ตามที่กล่าวไปข้างต้น ถึงแม้บริษัทเหล่านี้จะไม่ต้องเสียต้นทุน ในการแนะนำคุณสมบัติของสาร Quercetin มากนัก เพราะเข้ามาทีหลัง แต่ทางกลุ่มผู้จัดตั้งก็มีข้อได้เปรียบ จากการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าได้ก่อน จนอัตราผลตอบแทนที่ได้ อาจไม่คุ้มกับการลงทุน	ผลทางบวก
อุปสรรคในการผลิต(การประหยัดจากขนาด)	1. ในกรณีที่ เป็นผู้ผลิตอาหารเสริมเพื่อโรคมะเร็งอยู่แล้ว แต่ต้องการที่จะเข้ามาผลิตอาหารเสริมจาก Quercetin ก็สามารถมีข้อได้เปรียบได้ การประหยัดจากขนาด เนื่องจากมีการผลิตอาหารเสริมเป็นจำนวนมากอยู่ก่อนแล้วโดยอาศัยเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตเดิม	ผลทางลบ
	2. ในกรณีที่ เป็นบริษัทที่ยังไม่เคยลงทุนในอาหารเสริม ผู้ผลิตนั้น ผู้ผลิตจะเกิดการประหยัดจากขนาด ก็ต่อเมื่อมีการผลิตเป็นจำนวนมากจึงจะคุ้มกับต้นทุนคงที่ที่ลงทุนไปแล้ว แต่เนื่องจากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการกำหนดวันหมดอายุ และวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาจจะเสื่อมสภาพถ้าไม่นำไปผลิตในระยะเวลาที่เหมาะสม ดังนั้น การจะผลิตเป็นจำนวน	ผลทางบวก

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
	มากก็ต่อเมื่อ สามารถประมาณการ ยอดขายได้อย่างเหมาะสม และคาดการณ์ได้ว่าจะสามารถขายผลิตภัณฑ์ได้หมด การประหยัดจากขนาดจึงสามารถป้องกันคู่แข่งเข้ามาในตลาดได้ในระดับหนึ่ง เพราะผู้ที่เข้ามาต้องมั่นใจว่า จะสามารถผลิตได้ในปริมาณมากและสามารถจำหน่ายได้หมด 3. อย่างไรก็ตาม ข้อได้เปรียบจากด้านการประหยัดจากขนาดจะไม่มีผลในการป้องกันคู่แข่งรายใหม่ได้ ถ้าหากบริษัทใหม่เหล่านั้นเลือกใช้วิธีการจ้างผลิต เหมือนกับทางกลุ่มผู้จัดตั้ง	ผลทางลบ
อุปสรรคในการผลิต(การเข้าถึงแหล่งปัจจัยการผลิต)	ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตอาหารเสริมที่มีอยู่เดิมหรือผู้ที่เข้ามาใหม่ ก็สามารถที่จะเข้าถึงปัจจัยการผลิตได้โดยง่าย เนื่องจากสารประกอบในการผลิตสามารถหาได้ทั่วไป เนื่องจากสารเหล่านี้เป็นที่นิยมในต่างประเทศ อีกทั้งหากเป็นบริษัทขนาดใหญ่ก็สามารถมีอำนาจต่อรองกับเจ้าของปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นอีกด้วย	ผลทางลบ
ชื่อเสียง	1. ในกรณีที่เป็นผู้ผลิตอาหารเสริมเพื่อโรคมุมิแพ้อยู่แล้ว แต่ต้องการที่จะเข้ามาผลิตอาหารเสริมจาก Quercetin ก็สามารถอาศัยข้อได้เปรียบด้านชื่อเสียงด้านอาหารเสริมที่มีอยู่เดิมได้ 2. ในกรณีที่บริษัทที่ยังไม่เคยลงทุนในอาหารเสริม อาจจะมีชื่อเสียงเปรียบในเรื่องการขาดความไว้วางใจในบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์อาหารเสริมเป็นผลิตภัณฑ์ที่เน้นประสบการณ์การใช้ ประกอบกับเป็นสินค้าที่มีราคาแพง ลูกค้าน่าจะต้องใส่ใจในคุณภาพให้ดีก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ	ผลทางบวก
การลอกเลียนแบบ	ไม่ว่าจะเป็นบริษัทที่ผลิตอาหารเสริมอยู่แล้วหรือเป็นบริษัทที่เข้ามาใหม่ ก็สามารถลอกเลียนสูตรไปใช้ได้ง่าย	ผลทางลบ

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
	เนื่องจากไม่สามารถทำเป็นสิทธิบัตรได้ ประกอบกับต้องมีการเปิดเผยสารประกอบทั้งหมดที่ฉลาดของผลิตภัณฑ์	
กฎระเบียบข้อบังคับของรัฐ	ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีข้อจำกัดจากกฎระเบียบภาครัฐในการนำเข้าวัตถุดิบ การผลิต การโฆษณา และต้องได้รับเครื่องหมายอนุญาตจากองค์การอาหารและยาก่อนจึงจะสามารถจำหน่ายได้ในท้องตลาด ซึ่งอาจจะเป็นข้อจำกัดของคู่แข่งรายใหม่ที่จะนำสารประกอบใหม่ๆ มาใช้	ผลทางบวก
ต้นทุนในการเปลี่ยนไปใช้สินค้าอื่น (Switching Cost)	เนื่องด้วยการป้องกันการลอกเลียนแบบทำได้ยาก ย่อมส่งผลให้ต้นทุนในการเปลี่ยนไปใช้สินค้าอื่น (Switching Cost) ไม่สูงมากนัก แต่เนื่องจากอาหารเสริมลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยการรับประทานเป็นเวลานาน จึงทำให้ลูกค้าได้ลงทุนกับผลิตภัณฑ์ของทางบริษัทไปแล้วระดับหนึ่ง ส่งผลให้มีความผูกพันกับผลิตภัณฑ์จนไม่สนใจที่จะเปลี่ยนไปใช้ผลิตภัณฑ์อื่น นอกเสียจากผู้เข้ามาใหม่สามารถทำให้ผู้บริโภคเห็นว่าผลิตภัณฑ์ของตนมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด	ผลทางบวก สำหรับผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้จัดตั้งเป็นเวลานานแล้วเท่านั้น
สรุป	การเข้ามาแข่งขันในผลิตภัณฑ์อาหารเสริม Quercetin ของบริษัทที่มีชื่อเสียงด้านอาหารเสริมอยู่แล้ว เป็นสิ่งที่กลุ่มผู้จัดตั้งจะต้องให้ความสนใจในด้านกลยุทธ์การป้องกันตนเองมากที่สุด	ผลทางลบ

3. ภัยจากสินค้าทดแทน (Threat of Substitute Product) ได้แก่

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
แนวโน้มของสินค้าและบริการทดแทน	1. อุตสาหกรรมยาที่ใช้ในการรักษาโรคภูมิแพ้ในปัจจุบันมีการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และลดผลข้างเคียงลงออกมาตลอดเวลา ทำให้ผู้ป่วยมีทางเลือกมากขึ้นในการรักษา	ผลทางลบ

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
	2. มีการคิดค้นวิธีการใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อใช้ในการป้องกันการเกิดโรคภูมิแพ้ เช่นการพัฒนาวัคซีนชนิดหยดใต้ลิ้น ซึ่งให้ผลเหมือนกับชนิดฉีดแต่มีความสะดวกมากกว่า	ผลทางลบ
ความคล้ายคลึงกับสินค้าและบริการทดแทน	1. การรักษาในปัจจุบันจะเป็นการรักษาตามอาการเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่การป้องกันจะเป็นแนะนำให้ผู้ป่วยหลีกเลี่ยงจากสารก่อภูมิแพ้แทน จึงทำให้การรักษาไม่สามารถทดแทนผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่เน้นการป้องกันได้อย่างสมบูรณ์	ไม่มีผล
	2. การรักษาด้วยวัคซีน ถึงแม้จะมีความคล้ายคลึงกันในด้าน การป้องกันอาการภูมิแพ้ในระยะยาวเหมือนกับผลิตภัณฑ์ของบริษัท แต่ปัจจุบันการรักษาด้วยวัคซีนจะให้ได้ผลกับโรคแพ้อากาศ โรคหืด แพ้แมลงกัดต่อยเท่านั้น	ผลทางบวก
	3. ยิ่งกว่านั้น ผลิตภัณฑ์ของทางบริษัทเป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากสารธรรมชาติ มีความปลอดภัยสูง จึงเหมาะสำหรับผู้บริโภคที่ต้องการคุณสมบัติดังกล่าว	ผลทางบวก
ราคาของสินค้าและบริการทดแทน	อุตสาหกรรมยาในปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างสูง และมียาที่ผลิตขึ้นในประเทศเอง (Generic product) ทำให้มีราคาที่ถูกลง	ผลทางลบ
สรุป	สินค้าทดแทนมีอัตราการทดแทนที่ค่อนข้างสูงแต่ไม่สามารถทดแทนได้สมบูรณ์เนื่องจากเป็นการรักษาตามอาการเป็นส่วนใหญ่	ค่อนข้างมีผลทางลบ

4. อำนาจต่อรองของผู้จำหน่ายวัตถุดิบ (Bargaining Power of Suppliers)

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
อำนาจการกำหนดราคาของ Supplier	กรณีของบริษัทใช้การจ้างผลิตและนำเข้าวัตถุดิบเริ่มต้น จึงแยกพิจารณาได้ 2 กลุ่ม คือ 1. ผู้ผลิตวัตถุดิบ: แม้ว่าอำนาจในการกำหนดราคาจะเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบ อย่างไรก็ตามทางบริษัทเลือกนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศสหรัฐอเมริกาหรือจีน ประเทศดังกล่าวนี้มีผู้ผลิตวัตถุดิบอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีการแข่งขันสูงทั้งในแง่คุณภาพและราคา ทำให้ทางบริษัทสามารถนำเข้า Quercetin ได้ในราคาไม่สูงเกินไป 2. ผู้รับจ้างผลิต: บริษัทรับจ้างผลิตในไทยมีไม่มากเท่าใดนัก จึงมีโอกาที่จะกำหนดราคาสูงได้	ไม่มีผล ผลทางลบ
การร่วมมือของ Supplier กับบริษัทคู่แข่ง	1. ผู้ผลิตวัตถุดิบ: มีโอกาสเป็นไปได้ค่อนข้างต่ำเนื่องจากผู้ผลิตวัตถุดิบอยู่ต่างประเทศ หากมีการร่วมมือเกิดขึ้นจริงก็ไม่น่าจะถึงขั้นการจดจำหน่วยวัตถุดิบให้รายอื่น ความร่วมมือก็น่าจะเป็นความร่วมมือในแง่ของตารางเวลาจัดส่งหรือราคาและการชำระเงินมากกว่า 2. ผู้รับจ้างผลิต: เป็นไปได้ค่อนข้างต่ำสำหรับบริษัทที่ทำหน้าที่รับจ้างผลิตโดยเฉพาะ ยกเว้นกรณีของบริษัทในเครือ	ไม่มีผล ไม่มีผล
แนวโน้มการเข้ามาผลิตเองของ Supplier	1. ผู้ผลิตวัตถุดิบ: ด้วยการนำเข้าจากต่างประเทศ จึงทำให้ไม่ส่งผลต่อทางบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าจะหันมาผลิตเองหรือไม่ก็ตาม 2. ผู้รับจ้างผลิต: ผู้ประกอบการในไทยไม่มีแนวโน้มการผลิตเอง กรณีผลิตเองจะเป็นกรณีที่มีบริษัทในเครือเป็นผู้จำหน่ายอยู่แล้ว	ไม่มีผล ไม่มีผล
สินค้าทดแทน Supplier	1. ผู้ผลิตวัตถุดิบ: ตัวผลิตภัณฑ์มีส่วนประกอบตายตัว โดยใช้ Quercetin เป็นองค์ประกอบหลัก ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่าย 2. ผู้รับจ้างผลิต: บริษัทมีทางเลือกในการผลิตเอง อย่างไรก็ตาม	ผลทางลบ ไม่มีผล

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
	อาจใช้เงินทุนสูงในระยะเริ่มต้น	
สรุป		ค่อนข้าง ไม่มีผล

5. อำนาจต่อรองของผู้ซื้อ (Bargaining Power of Buyers)

หัวข้อ	คำอธิบาย	วิเคราะห์
สินค้าทดแทน ผลิตภัณฑ์	- กรณีสินค้าทดแทนจากคู่แข่งทางตรงในปัจจุบันยังไม่มี ทว่าในอนาคตอาจถูกลอกเลียนแบบสินค้าได้ - มีความเป็นไปได้ว่ายากแก่แพ้นเป็นสินค้าทดแทนจะได้รับการพัฒนาจนมีคุณสมบัติที่ดีกว่าปัจจุบันได้ ทำให้ผู้บริโภคกลับไปใช้ยากแก่แพ้นดั้งเดิม - อย่างไรก็ตาม Quercetin ยังคงมีความเป็นตัวเลืออกจากธรรมชาติ และมีผลในการป้องกัน จึงหาสิ่งทดแทนสำหรับผู้ที่ต้องการคุณสมบัติดังกล่าวได้ยาก	ผลทางลบ ผลทางลบ ผลทางบวก
อำนาจการต่อรอง ราคาของผู้ซื้อ	- ผู้บริโภค: ไม่มีอำนาจต่อรอง การกำหนดราคาเป็นอำนาจของทางบริษัท อย่างไรก็ตามระดับราคามีผลต่อระดับการบริโภคของผู้ซื้อ ดังนั้นการตั้งราคาจึงอยู่ในขอบเขตจำกัด - ผู้จัดจำหน่าย: มีความสามารถในการต่อรองราคาได้พอสมควร เนื่องจากบริษัทต้องให้สิทธิพิเศษเพื่อจูงใจในการรับสินค้าไปขาย อย่างไรก็ตามการต่อรองนั้นจะอยู่ในขอบเขตที่กำหนดไว้เป็นอย่างดีแล้ว นอกจากนี้ในกรณีร้านค้าที่ไม่ใหญ่นัก อำนาจการต่อรองจะยิ่งลดลง	ไม่มีผล ไม่มีผล
ความไวต่อราคา ของผู้ซื้อ	- กรณีบริษัทใช้กลยุทธ์ราคาในระดับล่างเพื่อจับตลาดโดยกว้าง ระดับราคาจะมีผลต่อการซื้อค่อนข้างสูง มีความไวต่อราคาสูง - กรณีที่บริษัทใช้กลยุทธ์แบบ Premium ความไวต่อระดับราคาจะลดลง	ผลทางลบ ไม่มีผล
สรุป		มีผลทางลบ เล็กน้อย

การวิเคราะห์คู่แข่ง ทางตรง /ทางอ้อม (Direct / Indirect Competitor)

จากการวิเคราะห์อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อคนเป็นโรคภูมิแพ้ในประเทศไทยช่วงต้น จะพบว่าในประเทศไทยยังมีผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในลักษณะนี้ค่อนข้างน้อย ปัจจุบันมีเพียงกลุ่มของวิตามินซีผสมไบโอฟลาโวนอยด์เท่านั้นที่มีการทำการตลาดในลักษณะช่วยเกี่ยวกับการระงับอาการภูมิแพ้

จากการที่วิตามินซีสามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มอาการภูมิแพ้เช่นเดียวกับ Quercetin และยังเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์เพียงกลุ่มเดียวที่มีการทำการตลาดในลักษณะเพื่อคนเป็นโรคภูมิแพ้ ดังนั้นการวิเคราะห์คู่แข่ง จึงใช้กลุ่มผลิตภัณฑ์ในกลุ่มวิตามินซีเป็นคู่แข่งสำคัญ

- คู่แข่งทางตรง

การวิเคราะห์คู่แข่งทางตรงนั้น ถึงแม้ว่าในประเทศไทยจะยังไม่มีผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหรือยาชนิดใดที่มี Quercetin เป็นส่วนประกอบหลัก ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ส่วนประกอบที่มีวิตามินซีในปริมาณที่สูงแทนซึ่งลักษณะดังกล่าวในปัจจุบันจะต้องมีการจดทะเบียนเป็นในลักษณะของยาแทน เพียงแต่ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเหล่านั้นได้มีการจดทะเบียนก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติกำหนดให้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีวิตามินซีสูงกว่า 60mg จะต้องจดทะเบียนเป็นยาออกมา แต่อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในปัจจุบัน ก็ได้มีการจดทะเบียนเป็นยาเรียบร้อยแล้ว เพียงแต่ผู้บริโภคยังคงติดภาพลักษณ์เดิมว่าเป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารอยู่

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีการอ้างสรรพคุณในการป้องกันและรักษาอาการของโรคภูมิแพ้เช่นเดียวกันและมีส่วนประกอบที่เป็น Bioflavonoids เหมือนกัน จึงพิจารณาให้ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นเป็นคู่แข่งทางตรง โดยมีรายละเอียดของแต่ละผลิตภัณฑ์ดังนี้

- คู่แข่งทางอ้อม

การจำแนกคู่แข่งทางอ้อมนั้นจะใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการป้องกันอาการภูมิแพ้เช่นเดียวกับสาร Quercetin คือกระบวนการ Mast-cell stabilizer เป็นเกณฑ์ ซึ่งเป็นกระบวนการในการยับยั้งการหลั่งของ mediators ต่างๆ เช่น Histamine โดยในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ลักษณะดังกล่าวจะเป็นยารักษาโรคที่ใช้เป็นทางเลือกหนึ่งของแพทย์ในการรักษาโรคภูมิแพ้ ซึ่งรายละเอียดของยาดังกล่าวที่มีใช้ในประเทศไทยมีดังนี้

1. Blackmores

1.1 *Blackmores Buffered C*

คุณสมบัติ : วิตามินซี จากธรรมชาติ อ่อนโยนต่อกระเพาะอาหาร ช่วยเสริมวิตามินซีให้ร่างกาย

รายละเอียดผลิตภัณฑ์ : เป็น Vitamin c แบบ buffer ซึ่งก็คือการเอา Ascorbic acid มาผสมกับ สารประกอบในรูปเกลือเพื่อลดความเป็นกรดลงไป เช่น Sodium ascorbate, Calcium ascorbate อีกทั้งยังมีการใส่สารเพิ่มเติมที่เชื่อว่ามีผลช่วยในการส่งเสริมการทำงานของวิตามินซี คือ สารสกัดจาก Citrus bioflavonoids ซึ่งมีงานวิจัยแสดงว่าช่วยบำรุงรักษาลดเลือดฝอย ไม่ให้เปราะแตกง่าย และให้สารอาหารซึมผ่านได้ดี

ส่วนประกอบ	* Vitamin C (derived from Ascorbic acid 280mg and Calcium ascorbate 266mg) 500 mg * Citrus Bioflavonoid extracts 25 mg * Hesperidin 25 mg * Rosa canina (Rosehips) extract equivalent to dry fruit 250 mg * Rutin 50 mg
ขนาดรับประทาน	ผู้ใหญ่ - ครั้งละ 1 เม็ดต่อวัน พร้อมมื้ออาหาร หรือตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ ไม่เหมาะสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี
ราคา	ขนาด 75 เม็ด ราคาประมาณ 410 บาท ขนาด 200 เม็ด ราคาประมาณ 900 บาท
การจัดจำหน่าย	จำหน่ายตามร้านค้าปลีกชั้นนำทั่วไป

1.2 Blackmores Bio C 1000mg

คุณสมบัติ : วิตามิน C จากธรรมชาติ เหมาะสำหรับผู้ป่วยภูมิแพ้(หวัด) อ่อนโยนต่อกระเพาะอาหาร

รายละเอียดผลิตภัณฑ์ : เป็น Vitamin c แบบ buffer เหมือนกับ Blackmores buffered แต่ประกอบด้วยปริมาณวิตามินซีที่สูงกว่า อีกทั้งยังมีการเพิ่มวิตามินซีที่ได้จาก Acerola Cherry ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีปริมาณวิตามินซีสูง เหมาะสำหรับคนที่เป็นโรคภูมิแพ้

ส่วนประกอบ	* Ascorbic acid 400 mg * Sodium ascorbate 350 mg * Calcium ascorbate (equiv. to vitamin C 1000mg) 400 mg * Citrus Bioflavonoids extract 25 mg * Rutin 50 mg * Hesperidin 50 mg * Rosa canina (Rosehips) extract equivalent to dry fruit 250 mg * Malpighia puniceifolia (Acerola) extract equivalent to dry fruit 50 mg
ขนาดรับประทาน	ผู้ใหญ่ครั้งละ 1 เม็ดต่อวันพร้อมมื้ออาหาร หรือตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ ไม่เหมาะสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี
ราคา	ขนาด 62 เม็ด ราคาประมาณ 420 บาท ขนาด 150 เม็ด ราคาประมาณ 840-880 บาท
การจัดจำหน่าย	จำหน่ายตามร้านค้าปลีกชั้นนำทั่วไป

จุดแข็ง

1. เป็น Global company ขนาดใหญ่ที่เป็นผู้นำตลาดและมีชื่อเสียงในด้านอาหารเสริม
2. มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่ทั่วถึง

จุดด้อย

1. วิตามินซีเป็นสารต่อต้านฮิสตามีนตามธรรมชาติแต่ไม่สามารถช่วยยับยั้งการหลั่งของฮิสตามีนจาก Mast-cell ในผู้ป่วยภูมิแพ้ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ quercetin สามารถทำได้

2. มีสารประกอบจาก sodium ซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับผู้ที่ต้องจำกัดปริมาณการบริโภค sodium
3. เป็นสินค้านำเข้าจึงต้องแบกรับความเสี่ยงในด้านอัตราแลกเปลี่ยน

บทวิเคราะห์

ทาง Blackmores ได้อ้างถึงคุณสมบัติของการนำเอาสารประกอบในรูปของเกลือมาเพื่อลดความเป็นกรดของ Ascorbic acid ลง ซึ่งจะทำให้ไม่ส่งผลเสียต่อกระเพาะอาหาร และยังช่วยลดผลข้างเคียงบางอย่าง เช่น อาการปวดท้องหรือท้องเสีย ที่เกิดจากการกินแบบ Ascorbic acid ได้บ้าง (ซึ่งงานวิจัยบางงานก็ไม่ชี้ว่าจะเป็นประโยชน์เท่าไรนัก) แต่อย่างไรก็ตามความเชื่อที่ว่าถ้าหาก Vitamin c ไม่ได้อยู่ในรูปกรด แล้วจะมีการดูดซึมที่ดีกว่า แต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังไม่เคยมีผู้ใดพิสูจน์ได้จริงว่าความเชื่อดังกล่าวนั้นจะเป็นจริง และจุดประสงค์ของการทำวิตามินซี ให้อยู่ในรูปเกลือก็ไม่ได้ทำเพื่อช่วยในการดูดซึมแต่อย่างใด นอกจากนั้น การรับประทานสารประกอบในรูปของเกลือก็มีข้อที่ควรระวังคือในกรณีของ Sodium ascorbate ซึ่งนอกจากจะได้ Vitamin c แล้ว ยังได้รับ Sodium เข้าไปด้วย ดังนั้น ในบางคนที่มีปัญหาต้องจำกัดปริมาณ Sodium ในร่างกาย เช่น ในคนที่มีความดันโลหิตสูง ควรระมัดระวังในการใช้ Sodium ascorbate ในปริมาณสูงๆ⁹

2. NuLife

2.1 แนชเชอร์ล ซีตรัส ฟู้ด (Natural Citrus Food)

คุณสมบัติ : วิตามินซีจากธรรมชาติ ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของร่างกายให้มีความสมดุลสัมพันธ์กับสารอาหารในเนื้อเยื่อ และต่อต้านการเกิดอนุมูลอิสระทั่วร่างกาย

รายละเอียดผลิตภัณฑ์ : มีส่วนประกอบสำคัญคือ ผลอะเซโรล่าเชอร์รี่ (Acerola cherry) และซีตรัสไบโอฟลาโวนอยด์ (Citrus bioflavonoids) อีกทั้งยังมีสารอาหารจากพืชมากมาย เช่น เอสเพอริติน เควอซีติน และอาติน ซึ่งสารเหล่านี้ทำงานร่วมกับวิตามินซีในการควบคุมอาการแพ้ และอาการอักเสบ อีกทั้งยังส่งเสริมการทำงานของเซลล์ในระบบภูมิคุ้มกัน

⁹ www.elib-online.com

ส่วนประกอบ	* ผลเชอร์รี่เข้มข้นบาเบโดส (Barbados Cherry Fruit Concentrate) * แคลเซียม วิตามินซี อะเซโรล่า เชลลูโลส ผงมะนาว (Lemon Powder) * เลมอน ไบโอฟลาเวอรินอยด์ (Lemon Bioflavonoids)
ขนาดรับประทาน	ครั้งละ 1 แคปซูล วันละ 3 ครั้ง
ราคา	ขนาด 60 เม็ด ราคา ราคาปกติ : 1,210 บาท ราคาสมาชิก : 935 บาท ขนาด 180 เม็ด ราคา ราคาปกติ : 3,000 บาท ราคาสมาชิก : 2,500 บาท
การจัดจำหน่าย	เน้นการขายตรงผ่านตัวแทนจำหน่าย

จุดแข็ง

1. จากการที่เน้นการขายตรงทำให้ประหยัดต้นทุนในการจัดจำหน่าย
2. เป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีสาขาอยู่หลายประเทศ

จุดด้อย

1. ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนักในประเทศไทย
2. ข้อได้เปรียบของ Quercetin เมื่อเทียบกับวิตามินซีตามที่กล่าวไปข้างต้น
3. เป็นสินค้านำเข้าจึงต้องแบกรับความเสี่ยงในด้านอัตราแลกเปลี่ยน

บทวิเคราะห์

- 1) ผลิตภัณฑ์แนชเชอร์ล ชิตรัล ฟู้ด มีการอ้างถึงการที่มี Quercetin เป็นส่วนประกอบ ซึ่งใช้ทำงานร่วมกับวิตามินซีที่เป็นส่วนประกอบหลักของผลิตภัณฑ์ แต่อย่างไรก็ตามสาร Quercetin ที่อยู่ในเลมอนในผลิตภัณฑ์นั้นยังมีปริมาณที่ไม่สูงมากนัก ซึ่งเห็นได้จากในเว็บไซต์ในต่างประเทศของผลิตภัณฑ์ ที่ไม่มีการกล่าวอ้างถึง Quercetin ในตัวผลิตภัณฑ์แต่อย่างใด (<http://www.nulifeuk.com/>) มีเพียงการกล่าวถึงการมีวิตามินซีที่ได้มาจากผลอะเซโรล่าเชอร์รี่ (Acerola cherry) ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่ามีปริมาณวิตามินซีสูงมาก นอกจากนั้นบริษัทยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคทราบถึงประโยชน์ของ Quercetin ในการรักษาและป้องกันอาการภูมิแพ้อย่างทั่วถึง
- 2) การที่ผลิตภัณฑ์มีการถูกอ้างถึงการมีส่วนประกอบจากธรรมชาติ ซึ่งเชื่อว่าวิตามินซีสังเคราะห์จะมีสิ่งตกค้างมากกว่าวิตามินซีที่ได้จากธรรมชาติ แต่ในความเป็นจริง ไม่ว่าวิตามินซีนั้นจะได้มา

โครงสร้างทางเคมีของวิตามินซีทั้ง 2 ก็คือ Ascorbic acid เหมือนกัน อีกทั้งจากงานศึกษาวิจัย ไม่พบว่ามีความแตกต่างทั้งในเรื่องของ การออกฤทธิ์ได้ดีกว่า (Bioactivity) หรือมีการดูดซึมที่ดีกว่าแบบปกติ (Bioavailability) รวมทั้งเรื่อง สารตกค้างซึ่งไม่เคยมีรายงานวิจัยขึ้นไหนที่สามารถชี้ได้ว่าการกินวิตามินซีสังเคราะห์แล้วจะทำให้เกิดสารตกค้างมากกว่าสารธรรมชาติ¹⁰

3. GNC

3.1 GNC Ester-C 1000mg & 500mg with Citrus Bioflavonoids 200 mg

รายละเอียดผลิตภัณฑ์ : เป็น Vitamin c ในรูปแบบของ Calcium ascorbate เพื่อลดความเป็นกรดลงไป นอกจากนั้น ยังมีส่วนประกอบของ Citrus bioflavonoids หลายชนิดซึ่ง ประกอบไปด้วย Quercetin, Hesperidin และ Rutin เพื่อช่วย ในการดูดซึมและเก็บวิตามินซีในร่างกาย

ส่วนประกอบ	* Vitamin C (as Calcium Ascorbate) 1000.00 mg 500.00 mg**	
	* Calcium (as Calcium Ascorbate)	94.00 mg 110.00 mg**
	* Citrus Bioflavonoids Complex	200.00 mg 200.00 mg**
	(from 50 mg of Citrus Bioflavonoids Complex 4X)	
	* Other Ingredients: Cellulose, Calcium Carbonate	
ขนาดรับประทาน	* No Sugar, No Starch, No Artificial Color, No Artificial Flavors, No Preservatives, Sodium Free, No Wheat, No Gluten, No Corn, No Soy, No Dairy, Yeast Free	
	** ส่วนประกอบใน Ester-C 500 mg	
	วันละ 1-2 แคปซูลพร้อมมื้ออาหาร	
ราคา	Ester-C 500 ขนาด 90 เม็ด ราคาประมาณ 750 บาท	
	Ester-C 1000 ขนาด 90 เม็ด ราคาประมาณ 1500 บาท	
การจัดจำหน่าย	จำหน่ายผ่านร้านค้าสาขาของ GNC	

¹⁰ www.elib-online.com

3.2 GNC Vitamin C 1000

รายละเอียดผลิตภัณฑ์ : เป็น Vitamin c ในรูปแบบของ Ascorbic Acid ธรรมชาติ นอกจากนั้น ยังมีส่วนประกอบของ Citrus Bioflavonoids หลายชนิดซึ่งประกอบไปด้วย Quercetin, Hesperidin และ Rutin เพื่อช่วยในการดูดซึมและเก็บวิตามินซีในร่างกาย

ส่วนประกอบ	* Vitamin C (as Ascorbic acid)	1000.00 mg
	* Citrus Bioflavonoids Complex	100.00 mg (from 50 mg of Citrus Bioflavonoids Complex 4X)
	* Other Ingredients: Cellulose, Calcium Sulfate, Rose Hips Powder No Sugar, No Starch, No Artificial Color, No Artificial Flavors, No Preservatives, Sodium Free, No Wheat, No Gluten, No Corn, No Soy, No Dairy, Yeast Free	
ขนาดรับประทาน	วันละ 1-2 แคปซูล	
ราคา	ขนาด 90 เม็ด ราคาประมาณ 950 บาท	
การจัดจำหน่าย	จำหน่ายผ่านร้านค้าสาขาของ GNC	

จุดแข็ง

1. เป็นบริษัทที่มีชื่อเสียงด้านอาหารเสริม ด้วยการมียอดขายเป็นอันดับหนึ่งในสหรัฐอเมริกา
2. มีร้านค้าสาขาเป็นของตนเอง
3. มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย สร้างทางเลือกให้กับผู้บริโภค

จุดด้อย

1. GNC จะเป็นที่นิยมในผลิตภัณฑ์ด้านอื่นๆ มากกว่า
2. เป็นสินค้านำเข้าจึงต้องแบกรับความเสี่ยงในด้านอัตราแลกเปลี่ยน

บทวิเคราะห์

1) ผลิตภัณฑ์ของ GNC ถูกตั้งราคาไว้ค่อนข้างสูงกว่ามาก เมื่อเทียบกับระหว่าง Blackmores Bio C กับ GNC Ester-C 1000mg อีกทั้งเมื่อพิจารณาปริมาณของสารประกอบของ GNC Ester-C พบว่าใน GNC Ester-C จะไม่มีสารประกอบของ Ascorbic Acid ซึ่งเป็นกรดที่อาจส่งผลเสียต่อกระเพาะอาหาร และยังอาจเกิดผลข้างเคียงบางอย่าง เช่น อาการปวดท้องหรือท้องเสีย อีกทั้งยังไม่มีสารประกอบในรูปเกลือ Sodium ซึ่งจะเป็นผลดีต่อผู้บริโภคที่มีปัญหาในการจำกัดการบริโภค Sodium เช่น ผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง

2) ผลิตภัณฑ์ GNC ที่มีส่วนประกอบของ Citrus Bioflavonoids จะมีการกล่าวถึงสาร Quercetin แต่จะกล่าวถึงการเป็นสารที่ช่วยในการดูดซึมและเก็บในร่างกายของวิตามินซีมากกว่า (<http://www.gnc.com>)

3) อย่างไรก็ตาม พบว่าทาง GNC ได้มีผลิตภัณฑ์ที่มีสารประกอบหลักจาก Quercetin จำหน่ายอยู่ก่อนแล้ว เพียงแต่มีวางจำหน่ายเฉพาะในต่างประเทศเท่านั้น แต่ก็เป็นไปได้ว่าทาง GNC จะนำผลิตภัณฑ์นี้เข้ามาแข่งขันในประเทศไทยเช่นกัน

4. Mega

4.1 NAT C

คุณสมบัติ : วิตามินซีจากธรรมชาติ

รายละเอียดผลิตภัณฑ์ : เป็น Vitamin c แบบ buffer เหมือนกับ Blackmores ซึ่งก็คือการเอา Ascorbic acid มาผสมกับ สารประกอบในรูปเกลือ Sodium ascorbate และ Calcium ascorbate เพื่อลดความเป็นกรดลงไป นอกจากนั้น สารประกอบตัวอื่น เช่น Rosehips และ Acerola ในผลิตภัณฑ์ยังเหมือนกับ Blackmores Bio C ด้วย

ส่วนประกอบ

* Vitamin C 1000 mg

	From Ascorbic acid 400 mg
	Sodium ascorbate 350 mg
	Calcium ascorbate 400 mg
	* Bioflavonoids 50 mg
	* Rutin 50 mg
	* Hesperidin 50 mg
	* Rosa canina (Rosehips) 50 mg
	* Malpighia punicifolia (Acerola) 50 mg
	* Tapioca Starch 150 mg
	* Magnesium Stearate 30 mg
	* Soy polysaccharide 30 mg
ขนาดรับประทาน	วันละ 1 แคปซูลพร้อมมื้ออาหาร
ราคา	ขนาด 60 เม็ด ราคา ราคาประมาณ 350 บาท ขนาด 150 เม็ด ราคา ราคาประมาณ 690-750 บาท
การจัดจำหน่าย	จำหน่ายผ่านร้านค้าปลีกชั้นนำ

จุดแข็ง

1. ราคาถูกกว่า Blackmores เนื่องจากเป็นยี่ห้อที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยเอง
2. มีการขยายสาขาไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม กัมพูชา

จุดด้อย

1. ความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ยังเป็นรอง Blackmores
2. เสียเปรียบในเรื่องเงินทุนการโฆษณาประชาสัมพันธ์เมื่อเทียบกับ Blackmores
3. มีสารประกอบจาก Sodium ซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับผู้ที่ต้องจำกัดปริมาณการบริโภค Sodium

บทวิเคราะห์

จะเห็นได้ว่าทั้งชนิดของส่วนประกอบและขนาดบรรจุของผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกับผลิตภัณฑ์ Blackmores Bio C เพียงแต่มีการตั้งราคาที่ต่ำกว่า แสดงให้เห็นถึงการเจาะกลุ่มเป้าหมายไปยังกลุ่มที่มีความอ่อนไหวต่อราคามากกว่าที่จะสนใจถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของยี่ห้อ

- **คู่แข่งทางอ้อม**

การจำแนกคู่แข่งทางอ้อมนั้นจะใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการป้องกันอาการภูมิแพ้ เช่นเดียวกับสาร Quercetin คือกระบวนการ Mast-cell stabilizer เป็นเกณฑ์ ซึ่งเป็นกระบวนการในการยับยั้งการหลั่งของ mediators ต่างๆ เช่น Histamine โดยในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ลักษณะดังกล่าวจะเป็นยารักษาโรคที่ใช้เป็นทางเลือกหนึ่งของแพทย์ในการรักษาโรคภูมิแพ้ ซึ่งรายละเอียดของยาดังกล่าวที่มีใช้ในประเทศไทยมีดังนี้

1. Sodium cromoglycate (Cromolyn sodium)

เป็นยาในกลุ่ม Mast-cell stabilizer ที่เป็นรูปแบบยาพ่น ทั้งแบบพกพาและแบบพ่นด้วยเครื่องพ่นฝอยละอองและยาหยอดตา ใช้เพื่อรักษาอาการอักเสบของโรคแพ้อากาศ หรือโรคหืด เป็นยาพ่นสูดที่อ่อนกว่ายาสูดพ่นสเตียรอยด์ ทั้งในแง่ของการควบคุมอาการ การลดความไวผิดปกติของหลอดลม การเพิ่มสมรรถภาพของปอด ยาชนิดนี้ที่มีขายในประเทศไทยคือ Intal® , Nasalcrom™ , Zaditor™ eye drop

ข้อดี คือ เป็นยาที่มีความปลอดภัยสูงมาก สามารถใช้ได้ทั้งในเด็กและสตรีมีครรภ์

ข้อเสีย คือ เป็นยาที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่ายาในกลุ่มสเตียรอยด์ ในรายที่มีอาการของโรคมากอาจใช้ไม่ได้ผลและจำเป็นต้องให้ยาวันละหลายครั้ง

2. Ketotifen คีโทไทเฟน

เป็นยาที่มีทั้งในรูปแบบยาเม็ดและยาน้ำ สามารถใช้ป้องกันและบรรเทาอาการแพ้ต่างๆ เพราะยานี้มีฤทธิ์ห้ามมิให้ Mast cell แตกปล่อยสารต่างๆที่ทำให้เกิดอาการแพ้ เช่น ฮีสตามีน SRS-A ซึ่งทำให้ หลอดลมตีบตัว จนเกิดอาการหอบหืดหรือทำให้มีอาการคัดจมูก น้ำมูกไหล เป็นต้น นอกจากนี้ยา ketotifen ยังมีฤทธิ์ต้านฮีสตามีน(Antihistamine) ได้ด้วย จึงมีประโยชน์ทั้งในการป้องกันและรักษา ยาชนิดนี้ที่มีจำหน่ายในประเทศไทยได้แก่ Zaditen® , Sykofen®

ข้อดี คือ ช่วยลดขนาดและ/หรือความต้องการยาขยายหลอดลมอื่นๆรวมทั้งยาพวกคอร์ติโคสเตียรอยด์ด้วย อีกทั้งยานี้จะถูกดูดซึมได้ดีจากทางเดินอาหาร และมีฤทธิ์อยู่ได้นาน เพราะเอ็นไซม์ในตับเปลี่ยนยานี้ให้เป็นสารที่ยังคงแสดงฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาได้เช่นเดิม ดังนั้น จึงพบว่ายานี้มี half-life สองระยะคือ 3 และ 22 ชั่วโมง

ข้อเสีย คือ เป็นยาที่มีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับยาตัวอื่น จึงใช้เฉพาะผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรงเท่านั้น ซึ่งเมื่อนำมาใช้ในผู้ใหญ่จึงมักไม่ได้ผล อีกทั้งยังมีฤทธิ์ข้างเคียงที่พบได้บ่อยคือ ทำให้เจริญอาหาร ซึ่งอาจเป็นผลดีสำหรับผู้ป่วยที่มีน้ำหนักน้อย แต่อาจเป็นผลเสียสำหรับผู้ป่วยที่อ้วนได้¹¹

- **สิ่งทดแทน**

การวิเคราะห์สิ่งทดแทนจะทำการพิจารณาถึงปัจจัยทุกอย่างที่สามารถนำมาใช้ในการรักษาหรือป้องกันอาการภูมิแพ้ได้ ซึ่งในปัจจุบันการรักษาและป้องกันอาการภูมิแพ้สามารถทำได้หลายวิธี สามารถแบ่งการพิจารณาออกเป็นวิธีต่างๆ ได้ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงสารก่อภูมิแพ้

ถึงแม้ว่าการรักษาโดยการหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสารก่อภูมิแพ้จะเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่แพทย์แนะนำในการป้องกันการเกิดโรค แต่เนื่องด้วยสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน สารก่อภูมิแพ้บางประเภทก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ง่ายนัก ซึ่งอาจจะเป็นสารก่อภูมิแพ้ที่มีอยู่โดยทั่วไป เช่น ฝุ่นละออง ไรฝุ่น เชื้อรา จึงทำให้ผู้ป่วยโดยเฉพาะที่อาศัยในสังคมเมือง ยังคงต้องสัมผัสกับสารก่อภูมิแพื่อดังกล่าว จนเกิดอาการของโรคภูมิแพ้ขึ้นได้

2. การรักษาด้วยยา

การรักษาด้วยยาชนิดใดนั้นจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแพทย์ที่รักษาแต่ละคน การรักษาด้วยยาจะใช้ในการรักษาควบคู่กันกับการหลีกเลี่ยงสารก่อภูมิแพ้ สามารถแบ่งการพิจารณาตามประเภทของยาได้ดังนี้

- 2.1 ยากลุ่มแอนติฮิสตามีน(Antihistamine)

หลักในการใช้คือ ใช้ระงับหรือบรรเทาอาการเท่านั้น อีกทั้งยานี้จะให้ผลดีมากกับผู้ป่วยที่เป็นลมพิษและโรคจมูกอักเสบจากภูมิแพ้ มากกว่าผู้ป่วยที่เป็นโรคหอบหืด อย่างไรก็ตาม Histamine เป็นเพียง mediator ตัวหนึ่งในการก่อโรคภูมิแพ้เท่านั้น การต้าน Histamine เพียง

¹¹ แพทย์หญิงสิรินันท์ บุญยะสิทธิ์พรณ, ผศ.นพ.เฉลิมชัย บุญยะสิทธิ์พรณ “โรคภูมิแพ้”, คลินิกสุขภาพ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9

อย่างเดียวไม่อาจทำให้อาการของโรคภูมิแพ้หายไปทั้งหมดได้¹² ยาต้านฮิสตามีนที่ใช้ในการรักษาโรคภูมิแพ้ในปัจจุบันมี 3 รุ่นคือ

2.1.1 ยาต้านฮิสตามีนชนิด H1 รุ่นที่ 1 (First generation) ยาในกลุ่มนี้มีส่วนที่ดีกว่า Second generation antihistamine คือทำให้น้ำมูกแห้งได้ดีรวมถึงราคาที่ต่ำกว่า แต่ก็มีผลข้างเคียงค่อนข้างสูง เช่น ปากแห้ง ง่วงนอน ใจสั่น ตัวอย่างของยาแก้แพ้รุ่นที่ 1 ที่นิยมใช้มีดังนี้

2.1.2 ยาในกลุ่มสเตียรอยด์ (Steroid)

เป็นยาในกลุ่มควบคุมโรคที่ให้ประสิทธิภาพสูงสุด นำมาใช้ในรายที่มีอาการต่อเนื่องทุกระดับความรุนแรงของโรค มีทั้งแบบพ่นสูด กิน ฉีด โดยยาจะออกฤทธิ์ลดการอักเสบและลดความไวต่อสิ่งกระตุ้นของหลอดลม การใช้ยาสเตียรอยด์ในรูปแบบของยาพ่นจะให้ความปลอดภัยสูงกว่าชนิดกินและชนิดฉีด เนื่องจากปริมาณยาที่ใช้ในยาพ่นมีน้อยมาก แม้ในเด็กเล็กก็สามารถใช้ได้ อย่างไรก็ตามขนาดยาตามที่แพทย์สั่ง ส่วนการใช้ชนิดกินและชนิดฉีด จะใช้เมื่อเป็นมากเท่านั้น เพราะหากใช้

ต่อเนื่องจะมีผลเสียต่อร่างกาย เช่น กดการเจริญเติบโต เป็นเบาหวาน กระดูกพรุน แผลในกระเพาะอาหาร เนื่องจากยาไม่ได้แก้อาการโดยตรง แต่ไปแก้ที่การอักเสบของเยื่อโพรงจมูก ผลของการใช้ยาจึงไม่ได้เกิดขึ้นทันทีเหมือนการกินยาแก้แพ้ แต่อาการจะค่อยๆ สงบลงภายใน 3-7 วัน และควรใช้อย่างต่อเนื่อง

ผลข้างเคียง พบได้ประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ของผู้ป่วย อาการเฉพาะที่เหล่านี้ได้แก่ ระคายเคือง จมูกแห้ง แสบจมูก จาม ส่วนน้อยอาจพบอาการน้ำมูกปนเลือด อีกทั้งยังมีการศึกษาที่พบว่าการใช้ยาพ่นจมูก steroid บางตัวอาจทำให้การเจริญของกระดูกในเด็กลดน้อยกว่าปกติ แต่อย่างไรก็ตามยาพ่นที่ออกมาในระยะหลังจะมีการดูดซึมเข้าสู่ร่างกายต่ำกว่ายา รุ่นแรกๆ ด้วย จึงมีความปลอดภัยมากขึ้นเมื่อใช้ตามขนาดที่แพทย์แนะนำ

3. การรักษาด้วยวัคซีน (Immunotherapy)

¹² อ. นพ. สุกิจ รุ่งอนันต์, "Histamine & Histamine Antagonists"

เป็นการฉีด Allergen vaccine ซึ่งเป็นสารสกัดจากสารก่อภูมิแพ้ ให้แก่ผู้ป่วยโรคภูมิแพ้ โดยเริ่มจากความเข้มข้นต่ำในปริมาณน้อย แล้วค่อยๆ เพิ่มความเข้มข้นและปริมาณขึ้นเรื่อยๆ จนถึงระดับที่สามารถทำให้ผู้ป่วยไม่แสดงอาการแพ้เมื่อได้รับสารก่อภูมิแพ้นั้นในชีวิตจริง

การรักษาด้วยวัคซีน เป็นวิธีเดียวเท่านั้นที่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินของโรคได้ และจะนำมาใช้ในการรักษาโรคภูมิแพ้เพียง 3 โรคเท่านั้น คือ โรคแพ้อากาศ โรคหืด และการแพ้แมลงกัดต่อย แต่ก็ไม่สามารถทำให้โรคภูมิแพ้หายขาดได้อย่างสิ้นเชิง แต่ทำให้ความไวของผู้ป่วยต่อสารก่อภูมิแพ้ลดลงโดยจะได้ผลประมาณ 80-90 เปอร์เซ็นต์ อีกทั้งการรักษาด้วยวิธีนี้จำเป็นต้องใช้ระยะเวลานานในการรักษาอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะเห็นผล ซึ่งการรักษาวิธีนี้อาจจะไม่ได้ผลอันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น

1. ผู้ป่วยไม่ได้หลีกเลี่ยงสิ่งที่แพ้รวมถึงการไม่รักษาสุขภาพของตนเองให้ดี
2. ร่างกายของผู้ป่วยอาจมีการสร้างสารก่อภูมิแพ้ตัวอื่นขึ้นแทน
3. ผู้ป่วยอาจด่วนตัดสินใจว่าการรักษาด้วยการฉีดวัคซีนใช้ไม่ได้ผล เพราะไม่ทราบว่าการฉีดวัคซีนต้องใช้เวลานานซึ่งส่วนใหญ่ใช้เวลา 1-2 ปี
4. ผู้ป่วยมีความคาดหวังจากผลการรักษาที่สูงมากเกินไป (Over expectation) โดยคาดว่าตนเองจะต้องหายจากอาการภูมิแพ้ทั้งหมดและไม่ต้องรับประทานยาอีกเลย

ในขณะที่ราคาของวัคซีนชนิดฉีดในประเทศไทย โดยทั่วไปอยู่ที่ 100-250 บาทต่อการฉีดหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าแพ้สารชนิดใด

4. การรักษาด้วยสมุนไพร¹³

ยาโรคหืดแผนปัจจุบันหลายขนาน เบื้องต้นทำมาจากสมุนไพร เช่นยาขยายหลอดลมชนิดกระตุ้นเบต้า (Beta 2 agonists) และกลุ่ม Anticholinergic และกลุ่ม Sodium cromoglycate แต่สำหรับสมุนไพรอื่นๆ ที่ใช้และขายกันทั่วไป ยังไม่มีตัวใดที่องค์การอนามัยโลกแนะนำให้ใช้ในการรักษาภูมิแพ้ ตัวอย่างของสมุนไพร เช่น

ใบแปะก๊วย มีฤทธิ์ด้านการอักเสบและลดความไวของหลอดลมลงได้ จึงอาจมีประโยชน์ในโรคหืด แต่มีผลข้างเคียงคืออาจทำให้เลือดออกง่าย อาจเกิดผลไม่พึงประสงค์เมื่อรับประทานร่วมกับกระเทียม วิตามินอี และยาต้านการแข็งตัวของเลือด

¹³ แพทย์หญิงสิรินันท์ บุญยะสิทธิ์พรณ, ผศ. นพ.เฉลิมชัย บุญยะสิทธิ์พรณ “โรคภูมิแพ้”, คลินิกสุขภาพ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9

กระเทียม มีฤทธิ์ขับเสมหะได้ แต่ไม่ควรใช้ร่วมกับยาแอสไพริน ยาต้านการแข็งตัวของเลือด เพราะจะทำให้เลือดออกง่าย

โสม มีสาร Saponins ซึ่งมีฤทธิ์เหมือนสเตียรอยด์ จึงทำให้อาการโรคภูมิแพ้ดีขึ้นบ้าง แต่มีข้อเสียคือ อาจทำให้ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ เลือดออกง่าย ความดันสูงขึ้น

เอดโคเนเซีย ไม่ได้ผลในโรคภูมิแพ้ และยังเกิดการแพ้สารตัวนี้ได้ด้วย มีรายงานในต่างประเทศว่ามีผู้แพ้อย่างรุนแรงหลายราย

ตารางที่ 2.2 เปรียบเทียบจุดแข็งและจุดอ่อนของยารักษาอาการภูมิแพ้ชนิดต่างๆ

ยารักษาอาการภูมิแพ้	จุดแข็ง	จุดอ่อน
Anti-Histamine (1 st Gen)	• ออกฤทธิ์เร็ว • รับประทานได้เฉียบพลัน • รับประทานได้หลายอาการ	• ง่วง • มีผลข้างเคียง
Anti-Histamine (2 nd Gen)	• ออกฤทธิ์เร็ว • รับประทานได้เฉียบพลัน • ไม่ง่วง	• ออกฤทธิ์ครอบคลุมน้อยกว่าแบบแรก จึงใช้ไม่ได้กับอาการจำพวกเมาเร็ว • มีผลข้างเคียง
Steroid	• ออกฤทธิ์เร็ว • รับประทานได้เฉียบพลัน • รับประทานได้หลายอาการ • ไม่ง่วง	• ผลข้างเคียงสูง • ใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานไม่ได้ เพราะมีผลต่อภูมิคุ้มกันโดยรวม
ยาพ่นจมูก (ยาออกฤทธิ์เฉพาะที่)	• ออกฤทธิ์เร็ว • รับประทานได้เฉียบพลัน • ออกฤทธิ์เฉพาะที่จึงไม่มีผลข้างเคียงต่อส่วนอื่นของร่างกาย • ไม่ง่วง	• มีผลข้างเคียงต่อส่วนที่ใช้ เช่นทำให้เส้นเลือดที่จมูกบาง เลือดออกง่าย • เสี่ยงบุคลิก • หากใช้ต่อเนื่องจะทำให้ต้องใช้ยาจำพวกนี้ไปตลอด

ยารักษาอาการภูมิแพ้	จุดแข็ง	จุดอ่อน
Mast-cell Stabilizer	• ผลข้างเคียงต่ำสุด • ระบุได้หลายอาการ • ไม่ง่วง • ลดอัตราการกำเริบในระยะยาว	• ราคาค่อนข้างสูง • ยาออกฤทธิ์สั้นเพียง 6 ชั่วโมง หากต้องการป้องกันอาการทั้งวัน จำเป็นต้องใช้อย่างน้อยวันละ 3 เวลา • ต้องใช้ต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน จึงจะเห็นผลดี
วัคซีน	• มีโอกาสหายขาด	• ค่าใช้จ่ายสูง • ยุ่งยาก ใช้เวลานาน • มีโอกาสไม่ได้ผล • รักษาอาการแพ้ได้ทีละอาการ เช่น วัคซีนแก้แพ้ฝุ่นก็จะกันอาการแพ้ได้กับไรฝุ่นเท่านั้น

การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

- Strength
 - o ตัวผลิตภัณฑ์ถูกวางตำแหน่งเพื่อผู้เป็นโรคภูมิแพ้โดยเฉพาะ จึงมีกลุ่มเป้าหมายชัดเจน ง่ายต่อการทำการตลาด
 - o สาร Quercetin ที่ใช้ในผลิตภัณฑ์เป็นสารที่แพร่หลายในต่างประเทศ ทำให้ปรากฏข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้ง่ายต่อการสื่อสารทางการตลาด
 - o ผลิตภัณฑ์มีลักษณะเป็นการป้องกันการกำเริบของอาการภูมิแพ้ จึงทำให้ผู้ใช้สามารถหลีกเลี่ยงความทรมานจากอาการภูมิแพ้ได้ ต่างจากสินค้าทดแทน กล่าวคือยาแก้แพ้หรือยาพ่นจมูกต่างๆ ซึ่งเป็นการรักษาควบคุมอาการหลังจากอาการได้เกิดขึ้นแล้ว
 - o ผู้ประกอบการมีข้อมูลสนับสนุนคุณสมบัติของ Quercetin อย่างเพียงพอในรูปแบบของงานวิจัยต่างๆ
 - o ผู้ประกอบการมีสัมพันธ์อันดีกับเภสัชกรหลายท่านในหลายสาขา อาทิเช่น ผู้คุมการผลิตยาในโรงงาน ผู้จำหน่ายยาในร้านขายยาชั้นนำ ตลอดจนผู้ตรวจ

สอบกฎระเบียบสำหรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในองค์การอาหารและยา ทำ
ให้ง่ายต่อการวางกลยุทธ์ต่างๆ

- Weakness
 - o ตัวผลิตภัณฑ์สามารถลอกเลียนแบบได้ง่าย
 - o เป็นบริษัทตั้งใหม่ จึงไม่มีชื่อเสียงเท่ากับบริษัทใหญ่ๆที่ตั้งมาก่อนเป็นเวลานาน ซึ่งอาจกระทบกับความน่าเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์ได้
 - o เป็นบริษัทตั้งใหม่ อำนาจในการต่อรองกับ Supplier และช่องทางจำหน่ายจึงต่ำในระยะแรก
 - o ผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่มีความหลากหลาย
- Opportunity
 - o ไม่มีผลิตภัณฑ์ในลักษณะนี้มาก่อนในตลาด ทำให้มีความได้เปรียบในฐานะผู้บุกเบิกตลาด
 - o กระแสสุขภาพ โดยเฉพาะการดูแลสุขภาพเชิงรุกทำให้ตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพเติบโตอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มต่อเนื่องไปในอนาคตอีกเป็นเวลานาน
 - o จำนวนผู้ป่วยโรคภูมิแพ้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราที่สูงขึ้นทุกปี ส่งผลให้ตลาดมีขนาดใหญ่ขึ้นอย่างต่อเนื่องตามไปด้วยเช่นกัน
 - o ธุรกิจผลิตภัณฑ์ตั้งต้นของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นที่แพร่หลายในต่างประเทศ ทำให้สามารถเลือกพิจารณานำเข้าแทนการผลิตเองได้
- Threats
 - o ความผันผวนของค่าเงิน ทำให้ประมาณการต้นทุนได้แม่นยำน้อยลง แม้บริษัทสามารถใช้มาตรการป้องกันความเสี่ยงแต่นั้นหมายถึงต้นทุนที่จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย
 - o ตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีผู้เล่นรายใหญ่ครองตลาดอยู่ ในกรณีที่ผู้เล่นรายใหญ่ออกผลิตภัณฑ์เลียนแบบจะทำให้เกิดความยุ่งยากในการทำตลาดเพิ่มขึ้นได้
 - o อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร หากใช้การผลิตเองจะใช้งบลงทุนในระดับสูงมาก ทำให้ยากต่อการผลิตและควบคุมคุณภาพเอง

- o ข้อจำกัดทางกฎหมายที่ต้องเปิดเผยสูตรทำให้ง่ายต่อการนำไปลอกเลียนแบบ
- o สินค้าทดแทนในรูปแบบของการรักษา เช่น ยาแก้แพ้ วัคซีนแก้แพ้ มีการพัฒนาตลอดเวลา จึงอาจทำให้ส่วนแบ่งตลาดลดลงในอนาคต